

Openingswoord

De genade van de Heer Jezus Christus,
de liefde van God onze Vader
en de gemeenschap van de heilige Geest zij met u allen.
Amen.

Broeders en zusters,
vandaag spreekt de apostel Paulus ons aan met woorden die klinken als:
weet wie je bent, en word wat je bent.
Wij zijn inderdaad Gods bouwwerk waarop nog verder gebouwd kan worden.
Dat ons zoiets ter ore komt op het kerkwijdingsfeest
van de basiliek van Sint-Jan van Lateranen,
waar de zetel van de opvolger van Petrus staat, is een bemoediging.
Er is een geest werkzaam die voor herstel en vernieuwing zorgt.
Die genade is als een klaterende rivier
waaraan we ons kunnen verfrissen op onze weg naar het hemelse Jeruzalem.

1^e lezing	Ez 47, 1-2.8-9.12	<i>(Het water in de tempel)</i>
2^e lezing	1 Kor 3, 9b-11.16-17	<i>(Gij zijt Gods bouwwerk)</i>
Evangelië	Joh 2, 13-22	<i>(De tempel van zijn lichaam)</i>

Homilie

Kort na de pauskeuze en het officiële begin van het pontificaat neemt de bisschop van Rome bezit van zijn cathedra, niet in de Sint-Pietersbasiliek, maar in de basiliek van Lateranen. Dit is de echte bisschopskerk – ‘de moeder en het hoofd van alle kerken’. Tot in 1308 woonden de pausen daar vlakbij. Na hun uitstapje naar Avignon trokken ze naar de Vaticaanse heuvel, waar de paus nog altijd woont. Maar de basiliek van Lateranen blijft de oudste kerk in het Westen. Ze kwam er op verzoek van keizer Constantijn in de 4de eeuw.

De inwijding van Sint-Jan van Lateranen was een emotionele gebeurtenis. De basiliek was de eerste openbare kerk waar christenen zonder angst voor vervolging, foltering, slavernij of moord konden samenkomen om God te ontmoeten, om er te bidden, te zingen en te vieren. De catacombentijd was definitief voorbij. Rome, stad van historische rijkdom en verpauperde buurten, met charmante pleinen en langgerekte heuvels, het werd een stad voor pelgrims en diplomaten.

Toen paus Franciscus verleden jaar, op de tweede paaszondag, bezit nam van zijn zetel in de kerk van Lateranen, toonde hij zich pelgrim en diplomaat. Helemaal in de lijn van zijn pausleuze *Miserando atque eligendo*, sprak hij er over de barmhartigheid – goddelijke goedheid die moet uitstralen tot in de

periferie. Diplomatisch, jawel, en eigenlijk ook een beetje grappig – twee weken daarvoor had hij nog gezegd dat ze hem in verre oorden hadden gezocht om in Rome te blijven. Ja, Franciscus is dus zelf een pelgrim. Hij vroeg dan ook in die basiliek van Lateranen, bij het einde van de viering, vooraleer de zegen te geven, dat de gelovigen voor hem zouden bidden: “Bid voor mij, want ik heb het nodig.” Wie van ons heeft dit niet nodig? Die vraag is van toepassing voor alle leden van het pelgrimerende Godsvolk. “Broeders en zusters, laat ons samen optrekken,” zei de paus, “altijd vooruit in de vreugde van de verrezen Jezus.”

Het lijkt op ‘t eerste gezicht niet zo, maar dat verlangen naar barmhartigheid en die wens om een collectieve optocht te organiseren, waren ook de leidmotieven van Jezus toen hij de beslissing nam om de tempel te zuiveren van alles wat er niet in thuishoort. Winkels en wisselkantoren op de plek waar God zich zo vrij toont dat Hij iedereen wil ontvangen, kon volgens hem niet. Vandaag begrijpen we dat beter dan ooit. Heeft de wereldeconomie, de zogenaamde vrije handel, er niet voor gezorgd dat velen uit de boot vielen, letterlijk zelfs. Is onze mondiale handel en wandel werkelijk zo barmhartig voor kansarmen en zwakken, die nochtans mee willen met de stroom die welvaart en zegen voor iedereen belooft?

Het feest van een kerkwijding verwijst naar dingen die aan het profane gebruik zijn onttrokken en voor de eredienst bestemd. Dat gebouw van stenen staat daar-in niet voorop. De man die de zweep hanteerde tegen de marskramers en de tafels van de geldwisselaars omverwierp, had zelf geen steen om zijn hoofd op te leggen. Natuurlijk had hij eerbied voor het huis van God. Maar hij wist ook dat die God een God van levenden is. En leven is beweging, van het hart naar de periferie, en van die ommelanden terug naar de kern. Het soort beweging dat we bekering of blijvende ommekeer noemen, iets wat pas zinvol is als je kunt rekenen op een barmhartige God die zich laat beroeren door mensen die de verstarring afzweren en nieuwe wegen durven gaan – pelgrims dus.

Dat is de reden waarom Jezus zei dat men de tempel van Jeruzalem mocht afbreken en dat hij de hoeksteen van de levende tempel is. Simon, de visser uit Betsaida, kreeg de opdracht steenrots te zijn, Petrus. Op die rots roep je het volk van God bijeen tot ecclesia, tot een kerk waarin het eerste en laatste woord een dankwoord is om dat levende hart van een God die zijn volk niet in de steek laat maar het toerust met kracht en innerlijke vrede om de weg te gaan naar de uithoeken van de wereld. Zo wordt het stenen gebouw een inloopkerk voor wie hoopt op een beetje begrip, een ankerkerk voor wie zijn vertrouwen bevestigd ziet in een gastvrije gemeenschap, en een uitloopkerk voor wie ook bij anderen, soms ver buiten de kerk, diezelfde barmhartige vrede wil uitdragen.

De profeet Ezechiël had een visioen over de terugkeer van Gods heerlijkheid in de tempel. Uit die tempel welt water op dat in alle richtingen stroomt. En waar het stroomt, komt leven. Bij een feest stond Jezus in de tempel. Sint-Jan bericht-

te daarover met deze Jezuswoorden: “Laat wie dorst heeft bij mij komen en drinken! Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft.” Kerk, een plaats van levend water? Jazeker, maar alleen als we niet ophouden te verkondigen dat er een God is die wil wonen in elk mensenhart. Om er te inspireren tot het bewandelen van de weg van liefde en vrede, van deemoed en barmhartigheid, van begrip en hulpvaardigheid. Kortom, tot een pelgrimage waarbij de zuivering in het teken staat van de beweeglijkheid en de blijvende toewending naar het hemelse Jeruzalem. Laten wij ons geloof daarin uitzingen.